

**CENTRE DE LECTURA
REUS 1859**

Novel·la policíaca / novel·la negra

Guia de lectura

Novel·la clàssica policíaca / Novel·la negra

Expositor 1

Antecedents

Els antecedents més propers de la novel·la policíaca els trobem en Edgar Allan Poe (1809-1849) que va sembrar els principis del gènere policíac clàssic. De fet, se'l pot considerar el creador del gènere. En aquest sentit, Jorge Luis Borges va dir: "*Hablar del relato policial es hablar de Edgar Allan Poe, que inventó el género*". Edgar Allan Poe va escriure tres relats policíacs: *Els assassinats del carrer Morgue*, *La carta robada* i *El misteri de Marie Roge*.

OBRES EXPOSADES: Edgar Allan Poe

- Poe, Edgar Allan. *Els assassinats de la Rue Morgue ; El misteri de Marie Roget*. Barcelona : Diari de Barcelona, cop. 1989
- Poe, Edgar Allan. *El escarabajo de oro y otros cuentos*. Madrid : Diario El País, 2004
- Poe, Edgar Allan. *Els assassinats del carrer Morgue*. Barcelona : Llibreria Catalònia, 1934
- Poe, Edgar Allan. *Els assassinats del carrer Morgue*. Barcelona : Catalana, 1918
- Poe, Edgar Allan. *Los crímenes de la Rue Morgue*. Barcelona : Bruguera, 1981
- Gaborieau, Émile. *El Caso Lerouge*. Madrid : Península, 1972
- Gaborieau, Émile. *El crimen de Orcival*. Madrid : Imp. De La Correspondencia de Espanya, 1872
- Ackroyd, Peter. *Poe, una vida truncada*. Barcelona : Edhasa, 2009

A Europa, ràpidament sorgeixen dues escoles: l'escola francesa i l'escola anglosaxona. Tot i que la llista és molt extensa destacarem els següents:

Escola francesa:

- **Émile Gaborieau** (1832-1873), es fa famós amb la publicació de la seva primera novel·la policíaca *L'affaire*

Lerouge, 1866), en la qual apareix el que serà el seu detectiu de ficció, Monsieur Lecoq.

OBRES EXPOSADES: Émile Gaborieau

- Gaborieau, Émile. *El Caso Lerouge*. Madrid : Península, 1972
- Gaborieau, Émile. *El crimen de Orcival*. Madrid : Imp. De La Correspondencia de Espanya, 1872

- **Maurice Leblanc** (1864-1941) crea Arsène Lupin, lladre de guant blanc que trenca amb la línia analítica dels seus predecessors introduint l'atzar. Lupin és un superhome, enginyós i de grans qualitats físiques.

OBRES EXPOSADES: Maurice Leblanc

- Leblanc, Maurice. *Arsenio Lupin, caballero ladrón*. Madrid : Diario El País, 2004
- Leblanc, Maurice. *La demoiselle aux yeux verts*. Paris : Le Livre de Poche, 1967

- **Gaston Leroux** (1868-1927), famós en el seu temps gràcies a les seves novel·les d'Aventures i policiaques. *El misterio del cuarto amarillo* amb el seu protagonista Rouletabille, n'és un exemple.

OBRES EXPOSADES: Gaston Leroux

- Leroux, Gaston. *El misterio del cuarto amarillo*. Madrid : Diario El País, 2004
- Leroux, Gaston. *Rouletabille en Rusia*. Madrid : Saturnino Calleja, cop. 1922

- **George Simenon** (1903-1989) reuneix elements de la novel·la policíaca clàssica i la novel·la negra.

OBRES EXPOSADES: Georges Simenon

- Simenon, Georges. *L'Home de Londres*. Barcelona : Edicions 62, 1967
- Simenon, Georges. *El Gos groc*. Barcelona : Edicions 62, 1967
- Simenon, Georges. *El Carreter de la providència*. Barcelona : Edicions 62, 1965
- Simenon, Georges. *Maigret i el client del dissabte*. Barcelona : Edicions 62, 1968
- Simenon, Georges. *Les Memòries de Maigret*. Barcelona : Columna, 2004
- Simenon, Georges. *Maigret i el vagabund*. Barcelona : Columna, 1996
- Simenon, Georges. *Maigret i el comerciant de vins*. Barcelona : Columna, 1997
- Simenon, Georges. *Un Crim a Holanda*. Barcelona : Columna, 1996

Expositor 2

Escola anglosaxona

- **Arthur Conan Doyle** (1859-1930). A *A study in Scarlet* crea Sherlock Holmes. A diferència de Dupin de Poe, Holmes és un professional fred, misteriós, maniàtic de l'ordre i restaurador en l'ordre final de la novel·la. Holmes es converteix en el model de molts escriptors.

OBRES EXPOSADES: Arthur Conan Doyle

- Doyle, Arthur Conan, Sir. *Les Aventures de Sherlock Holmes*. Barcelona : Columna, 1987
- Doyle, Arthur Conan, Sir. *Estudio en escarlata*. Madrid : Anaya, 1982

- **G.K. Chesterton** (1874-1936) crea el personatge del Pare Brown, catòlic que descobreix els crims utilitzant el raonament.

OBRES EXPOSADES: G. K. Chesterton

- Chesterton, G.K. *El Candor del padre Brown*. Madrid : Diario El País, 2004
- Chesterton, G.K. *El Hombre que fue jueves*. Madrid : Diario El País, cop. 2003
- Chesterton, G.K. *L'home que fou dijous*. Barcelona : Edicions 62, 1983
- Chesterton, G.K. *El secreto del padre Brown*. Barcelona : Lauro, 1946

- **Agatha Christie** (1891-1976) crea Hercule Poirot i Miss Marple. Es converteix en una de les autores més traduïdes de la història.

OBRES EXPOSADES: Agatha Christie

- Christie, Agatha. *El Asesinato de Roger Ackroyd*. Madrid : Diario El País, 2004
- Christie, Agatha. *Teló!, l'últim cas de Poirot*. Barcelona : Columna, 2002
- Christie, Agatha. *Els treballs d'Hèrcules*. Barcelona : Columna, 2003
- Chesterton, G.K. *El secreto del padre Brown*. Barcelona : Lauro, 1946

En la tercera dècada del S.XX, el context històric marca l'aparició de la novel·la negra.

A Europa ens trobem amb un esgotament temàtic i estructural. La novel·la negra sorgeix lligada a un context històric que cal situar-lo

als Estats Units d'Amèrica amb la Primera Guerra Mundial, el crac del 29, la Llei Seca, el desenvolupament de les màfies i la corrupció d'institucions estatals.

A Nordamèrica es podria dir que neix als *Pulps*, revistes de baixa qualitat per la seva impressió i la presentació sensacionalista. La seva millor època la trobem entre els anys 1920 i 1940. La revista *Black Mask* que apareix als anys 20 impulsant la novel·la negra publica relats de **Dashiell Hammett**. En aquesta revista també hi publica **Raymond Chandler** (crea el detectiu Philip Marlowe). Aquests dos autors són considerats els creadors de la novel·la negra pròpiament dita.

OBRES EXPOSADES: Dashiell Hammett

- Hammett, Dashiell. *L'home flac*. Barcelona : Edicions 62, 1985
- Hammett, Dashiell. *Collita roja*. Barcelona : Edicions 62, 1983
- Hammett, Dashiell. *La Clau de vidre*. Barcelona : Edicions 62, 1981
- Hammett, Dashiell. *106.000 dòlars, diner de sang*. Barcelona : Edicions 62, 1986

OBRES EXPOSADES: Raymond Chandler

- Chandler, Raymond. *Vent roig*. Barcelona : Edicions 62, 1997
- Chandler, Raymond. *La dama del llac*. Barcelona : Edicions 62, 1966
- Chandler, Raymond. *L'acusador*. Barcelona : Edicions 62, 1996

Ara, el detectiu és un personatge fal·lible, que es veu afectat per l'enemic, que està sota pressions socials i que revela no solament les veritats circumstancials sinó també les veritats humanes. El crim ocupa un lloc privilegiat i és el reflex de la societat.

Hi ha sang i violència. El focus ja no se centra en la resolució de l'enigma, se centra en el crim. S'ha passat del com al perquè. El nom de la novel·la negra tot i ser un gènere originàriament americà deu el seu nom a **Marcel Duhamel** que el 1945 va crear la Serie Noire.

Expositor 3

Espanya

La novel·la negra s'introdueix a través de les traduccions argentines de Emecé o les espanyoles de la Serie Negra. Neix com conseqüència de les condicions socials i econòmiques que es vivien els anys 70 i que van originar delinqüència i corrupció política i econòmica.

Té característiques pròpies: realisme, crítica social, culte de la ciutat, violència i sexe. El seu màxim exponent és **Manuel Vázquez Montalbán**.

Altres autors espanyols que van publicar novel·la negra a partir dels anys 70 són: *El misterio de la cripta embrujada* de **Eduardo Mendoza** *Beltenebros* de **Muñoz Molina**.

OBRES EXPOSADES: Autors de novel·la negra en castellà

- Giménez Bartlett, Alicia. *Nido vacío*. Barcelona : Planeta, 2007
- Giménez Bartlett, Alicia. *Serpientes en el paraíso*. Barcelona : Planeta, 2002
- Giménez Bartlett, Alicia. *Un barco cargado de arroz*. Barcelona : Planeta, 2004
- González Ledesma, Francisco. *Cinco mujeres y media*. Barcelona : Planeta, 2005
- González Ledesma, Francisco. *Tiempo de venganza*. Barcelona : Planeta, 2004
- Mendoza, Eduardo. *El laberinto de las aceitunas*. Barcelona : Seix Barral, 1988
- Mendoza, Eduardo. *El misterio de la cripta embrujada*. Barcelona

- Mendoza, Eduardo. *La verdad sobre el caso Savolta*. Barcelona : Seix Barral, 1989
- Vázquez Montalbán, Manuel. *Asesinato en Prado del Rey y otras historias sórdidas*. Barcelona : Planeta, 1987
- Vázquez Montalbán, Manuel. *El balneario*. Barcelona : Planeta, 1986
- Vázquez Montalbán, Manuel. *El delantero centro fue asesinado*. Barcelona : Planeta, 1988
- Vázquez Montalbán, Manuel. *El hermano pequeño*. Barcelona : Planeta, 1994
- Vázquez Montalbán, Manuel. *El laberinto griego*. Barcelona : Planeta, 1991
- Vázquez Montalbán, Manuel. *Historias de padres e hijos*. Barcelona : Planeta, 1991
- Vázquez Montalbán, Manuel. *Historias de padres e hijos*. Barcelona : Planeta, 1991
- Vázquez Montalbán, Manuel. *Historias de política ficción*. Barcelona : Planeta, 1992
- Vázquez Montalbán, Manuel. *La soledad del manager*. Barcelona : Planeta, 1995
- Vázquez Montalbán, Manuel. *Milenio Carvalho*. Barcelona : Planeta, 2004
- Vázquez Montalbán, Manuel. *Tatuaje*. Barcelona : Planeta, 1995
- Vázquez Montalbán, Manuel. *Yo maté a Kennedy*. Barcelona : Planeta, 1993

Expositor 4 i 5

OBRES EXPOSABLES: Novel·les actuals i cinema negre

Si voleu agafar en préstec alguna d'aquestes obres o alguna de les pel·lícules, sol·liciteu-les a la biblioteca.

Autors catalans que escriuen novel·la negra

OBRES EXPOSADES: Autors catalans

- Aritzeta, Margarida. *Tie break*. Barcelona : La Magrana, 1991
- Fuster, Jaume. *Sota el signe de sagitari*. Barcelona : La Magrana, 1986
- Martín, Andreu. *Barcelona connection*. Barcelona : La Magrana, 1989
- Martín, Andreu. *Jesús a l'infern*. Barcelona : La Magrana, 1990
- Martín, Andreu. *L'Home que tenia raor*. Barcelona : Edicions 62, 2003
- Martín, Andreu. *Muts i a la gàbia*. Barcelona : La Magrana, 1986
- Martín, Andreu. *Per l'amor de Déu*. Barcelona : La Magrana, 1994
- Martín, Andreu. *Si és no és*. Barcelona : La Magrana, 1987
- Oliver, Maria Antònia. *Estudi en lila*. Barcelona : La Magrana, 1989
- Oliver, Maria-Antònia. *El Sol que fa l'ànec*. Barcelona : La Magrana, 1994
- Ortiz, Jordi. *Crim a les àligues*. Barcelona : La Magrana, 1998
- Palou, Josep. *La Gallina cega*. Barcelona : La Magrana, 1993
- Pedrolo, Manuel de. *Es vessa una sang fàcil*. Barcelona : La Magrana, 1986
- Pedrolo, Manuel de. *Joc brut*. Barcelona : Edicions 62, 2003
- Pedrolo, Manuel de. *L'inspector fa tard*. Barcelona : La Magrana, 1988
- Quinto, Manuel. *Sobrerroca*. Barcelona : La Magrana, 1995
- Roselló, Magí. *El Parany suís*. Barcelona : La Magrana, 1987
- Serra, Antoni. *L'Arqueòloga va somriure abans de morir*. Barcelona : La Negra, 1986
- Solé, Ramon – Carles Serrat. *Canya o mitjana*. Barcelona : La Magrana, 1989
- Teixidor, Jordi. *A.B. Magnus*. Barcelona : La Magrana, 1995

Trets característics de la novel·la policíaca clàssica

Sorgeix des del crim però accentuant el desplegament racional executat per la policia. Es constata una cerca de la veritat amb un mètode racional. Els enigmes es resolen a través del mètode

d'investigació seguida pel detectiu, que es converteix en l'heroi. L'important és resoldre el crim i com es resol. El crim està envoltat de pistes que ajuden a resoldre els casos. S'estudia com un objecte científic.

Característiques:

- Investigador intel·ligent
- Problema aparentment insoluble
- Solució racional al final de la història que exclou elements sobrenaturals
- La violència pràcticament no existeix

Trets característics de la novel·la negra

- Llenguatge d'estil realista. Introdueix una novetat literària respecte la novel·la policíaca clàssica, l'entrada d'un llenguatge nou, dur i violent, el llenguatge de carrer.
- Els diàlegs serveixen per mostrar la psicologia dels personatges.
- El narrador acostuma a aparèixer en primera persona. Normalment el narrador coincideix amb el protagonista.
- Els personatges es presenten normalment per oposició: detectiu/criminal. El personatge principal sol ser el detectiu encara que de vegades pot ser un policia o, fins i tot, el propi assassí.
- El temps és lineal, directe, sempre endavant. El coneixement de fets passats s'aconsegueix per la informació de tercers.
- L'espai escollit és de tipus urbà, tot i que no falten aquelles obres en que l'entorn rural serveix de marc per la història.
- L'atmosfera que es respira és de tipus delictiu, on el delictes, la infracció, l'amenaça i l'assassinat són el denominador comú.
- L'acció s'encamina cap a la resolució del problema plantejat. No es narra un crim anterior al moment del relat, coincideix amb el moment de l'acció i acostuma a ser violent, brutal i moltes vegades comès per gent sense escrúpols.
- Els escriptors descriuen la societat del seu temps, una societat de crisi, on les màfies tenen el poder i les institucions públiques són corruptes.

**BIBLIOTECA/VIDEOTECA
CENTRE DE LECTURA DE REUS**

C/Major, 5
43201 Reus

www.centrelectura.cat/Biblioteca
<http://cl-negra-centrelectura.blogspot.com/>
email: biblioteca@centrelectura.cat
Telf: 977773112/ 977128037

HORARI

Hivern

- ❑ de dilluns a divendres de 10.00 h. a 13.00 h. i de 17.00 h. a 20.30 h.
- ❑ dissabtes de 10.00 h. a 13.00 h. i de 17.00h a 20.00h.

Estiu

- ❑ de dilluns a divendres de 10.00 h. a 13.00 h. i de 17.00 h. a 20.00h.
- ❑ dissabtes de 10.00 h. a 13.00 h. (juliol i setembre)
(dissabtes agost tancat)